

References

1. Turetskiy, O. A. (2006). Ekonomika i ee regulirovanie [Economy and its regulation]. Odessa : Astroprint [in Russian].
2. Turetskiy, O. A. (2009). Upravlencheskiy trud : monografiya [Managerial work : Monograph]. Odessa : print-studiya "Abrikos" SPD Brovkin A. V. [in Russian].
3. Turetskiy, O. A. (2009). Effektivnost i sozidatelnost truda : monografiya [Efficiency and creativity of work : monograph]. Khmel'nitsky : KNU [in Russian].
4. Turetskiy, O. A. (2005). Upravlenie realnostyu posredstvom svoego soznaniya : monografiya [Management of reality through its mind : Monograph]. Odessa : ITs Poligraf [in Russian].
5. Turetskiy, O. A. (2010). Predpriyatie v rynochnoy ekonomike : monografiya [The company in a market economy : Monograph]. Odessa : Feniks [in Russian].
6. Turetskiy, O. A. (2011). Sotsialnyy kapital i rynek truda : monografiya [Social capital and the labor market: Monograph]. Odessa : Feniks [in Russian].

УДК 334.012

Є. І. Масленніков,

доктор економічних наук, доцент,
професор кафедри економіки та управління,
Одеського національного університету імені І. І. Мечникова
Французький бул. 24/26, м. Одеса, 65058, Україна
e-mail: evgenmaslennikov@ukr.net

О. В. Побережець,

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки та управління,
Одеського національного університету імені І. І. Мечникова
Французький бул. 24/26, м. Одеса, 65058, Україна
e-mail: olga-poberezhec@mail.ru

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ РЕЗУЛЬТАТАМИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

У статті розглядаються питання, щодо інформаційно-аналітичного забезпечення системи управління результатами діяльності промислового підприємства. Досліджено підходи до визначення категорії «інформаційно-аналітичне забезпечення», яке базується на пріоритетах наукових концепцій відповідних дослідників. Сформовані принципи інформаційно-аналітичного забезпечення системи управ-

ління результатами діяльності. Розроблена система інформаційно-аналітичного забезпечення системи управління результатами діяльності промислового підприємства. Визначено етапи формування необхідної інформації в процесі управління результатами діяльності промислового підприємства.

Ключові слова: аналітичне забезпечення, управління результатами діяльності, фінансові результати, економічні результати, екологічні результати, соціальні результати, сукупний дохід.

Ефективне інформаційно-аналітичне забезпечення, яке складає базис реалізації функцій управління результатами діяльності характеризується як найважливіший інструмент формування як всієї системи управління, так і системи управління результатами діяльності підприємства.

Важливим аспектом забезпечення економічної обґрунтованості управлінських рішень виступає зміст, якість, склад, а також актуальність інформаційних ресурсів. Саме зазначені елементи, їх наповненість формують підґрунтя для прийняття правильних та своєчасних управлінських рішень.

Процес формування та використання відповідних інформаційних груп, які містять економічні, виробничо-технологічні, соціальні та екологічні дані, забезпечує нормальне функціонування управлінського процесу на сучасному промисловому підприємстві.

Концептуального значення в сучасних умовах динамічного розвитку економіки набувають параметри трансформації і використання інформації, які акумулюють зміст терміну «інформаційне забезпечення». Із позицій стратегічного менеджменту інформаційне забезпечення – це, насамперед, процес задоволення потреб користувачів у інформації, необхідній для обґрунтування і прийняття стратегічних рішень [1].

Основою дослідження інформаційно-аналітичного забезпечення системи управління результатами діяльності є взаємозв'язок окремих елементів: інформаційного процесу, інформаційної інфраструктури, інформаційної діяльності, інформаційного продукту, які забезпечують логічність, цілісність та дієвість всієї системи.

Інформаційний процес – це циркуляція інформації в апараті управління по горизонталі (між службами й органами одного рівня), по вертикалі (між різними рівнями управління) із зовнішнім

середовищем, а також система збирання, обробки й зберігання інформації [2].

На нашу думку, інформаційні процеси – це процеси виявлення, вимірювання, групування, обробки, систематизації, зберігання, оновлення, пошуку, розповсюдження і споживання відповідної інформації суб'єктами господарювання.

Інформаційно-аналітична діяльність – це діяльність, яка, використовуючи можливості інформаційно-аналітичних служб, активно оперуючи інформаційними продуктами і послугами, спрямована на виконання завдання якісно-змістовного перетворення інформації, функціонально перетинаючись у цьому плані з науковою (виробництво нового знання) і управлінською (розробка варіантів рішень, сценаріїв) діяльністю [3].

Підходи до визначення категорії «інформаційно-аналітичне забезпечення» базуються на пріоритетах наукових концепцій відповідних дослідників:

– інформаційно-аналітичне забезпечення – це сукупність технологій, методів збирання та обробки інформації, що характеризує об'єкт управлінського впливу (соціальні, політичні, економічні й інші процеси), специфічних прийомів їх діагностики, аналізу й синтезу, а також оцінки наслідків прийняття різних варіантів політичних рішень [4];

– інформаційно-аналітичне забезпечення – система взаємопов'язаних методів, заходів і засобів (науково-методичного, соціально-політичного, техніко-економічного й організаційно-правового характеру), які реалізують створення і функціонування технології процесу збирання, передачі, переробки, зберігання та видачі (відображення), а також використання інформації з метою здійснення ефективної діяльності в тій чи іншій сфері [3];

– інформаційно-аналітичне забезпечення – це органічна сукупність вихідних даних, показників та методів їх визначення і аналітичної оцінки, що може бути науково-методичною передумовою для прийняття регіональними органами управління відповідних рішень під час визначення ефективних напрямків розвитку підприємництва [5];

– інформаційно-аналітичне забезпечення повинно об'єктивно відображати стан підприємства на будь-який момент часу і з будь-яким рівнем деталізації, а також враховувати можливі загрози з боку зовнішнього середовища [6].

Основними принципами інформаційно-аналітичного забезпечення системи управління результатами діяльності є:

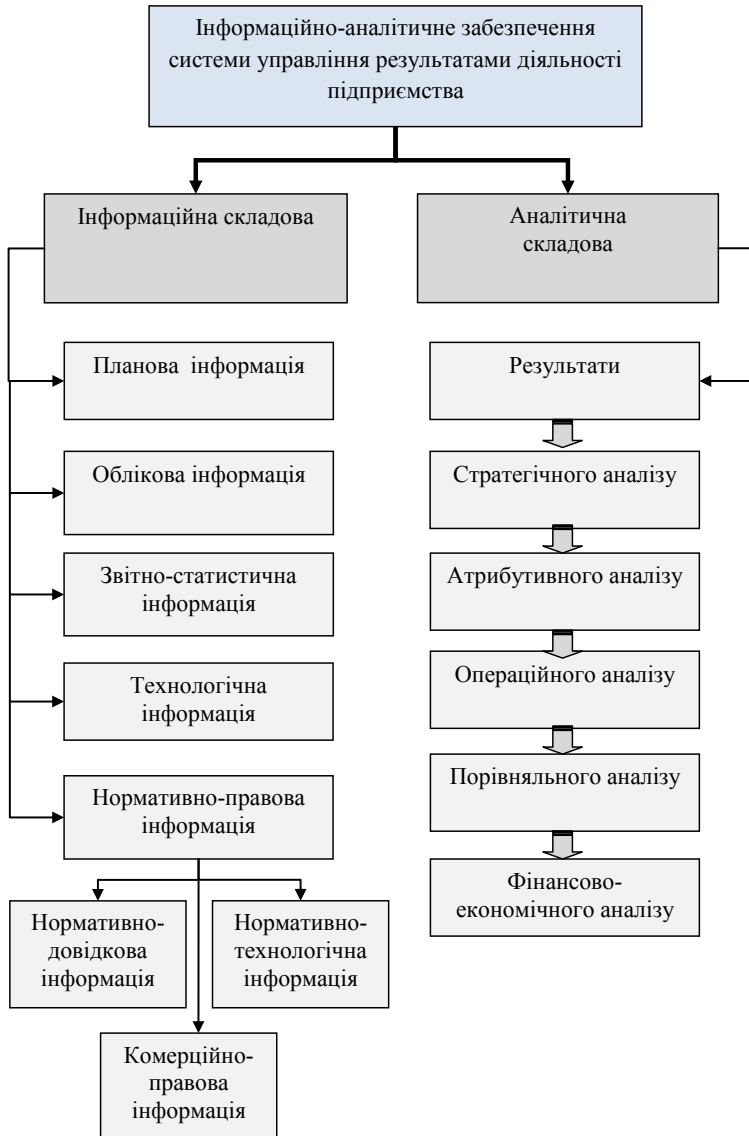
- принцип структурованості;
- принцип якості;
- принцип системності;
- принцип своєчасності;
- принцип гнучкості;
- принцип інтеграційної обробки;
- принцип методичної єдності;
- принцип оперативності.

Кожен з перерахованих принципів враховує специфіку функціонування інформаційно-аналітичного забезпечення для створення сприятливих умов ефективного управління результатами діяльності промислового підприємства.

Отже, на нашу думку, інформаційно-аналітичного забезпечення системи управління результатами діяльності представляє собою взаємопов'язану логічну систему відбору та систематизації інформації про стан об'єкта управління з метою оцінки та діагностики відповідних даних для прийняття своєчасних ефективних управлінських рішень.

Функціонування інформаційно-аналітичного забезпечення здійснюється з урахуванням відповідних складових: інформаційної та аналітичної. Система інформаційно-аналітичного забезпечення системи управління результатами діяльності промислового підприємства представлена на рис. 1.

Ефективність формування та реалізації управлінських рішень напряму залежить від якості інформаційного забезпечення процесу управління результатами діяльності промислового підприємства.

Рис. 1. Система інформаційно-аналітичного забезпечення системи управління результатами діяльності промислового підприємства

В результаті наукових досліджень щодо створення інформаційно-аналітичних систем виділяють наступні підходи, а саме:

- глобальний підхід, при застосуванні якого впровадженню системи передують процедура розробки проекту завершеної системи;
- локальний підхід, який базується на групуванні відповідних задач і застосуванні обчислювальної техніки;
- системний підхід, який враховує створення інформаційної системи, як комплексного вивчення економічного об'єкта як єдиного цілого з представленням частин його як цілеспрямованих систем і вивчення цих систем та взаємовідносин між ними [1];
- результативний підхід, який стверджує, що результатом дії інформаційної системи є результат процедури отримання, обробки та передачі інформації для прийняття ефективних управлінських рішень.

Інформаційна складова інформаційно-аналітичного забезпечення формується на підставі наступних видів інформації: планової, облікової, нормативно-правової та звітно-статистичної. Інформаційне забезпечення дає можливість оцінити стан показників, які характеризують результативність та ефективність діяльності промислового підприємства.

Застосування планової інформації розглядається як інформаційний продукт та як джерело управлінської інформації. Отримання ефективних результатів напряму залежить від правильності розрахунків прогностичних та планових показників, які виступають основою для розробки та реалізації стратегії підприємства.

Документи оперативного, бухгалтерського та статистичного обліку, а також первинна документація представляють собою джерела облікової інформації. Усі господарські операції, які здійснюються на підприємстві, відображаються в бухгалтерському обліку за допомогою відповідних методів та елементів, на основі систематизації, групування та зберігання інформації.

Дослідження та оцінка взаємозв'язків між окремими показниками, виявлення закономірностей розвитку діяльності підприємства здійснюється за даними статистичного обліку, в результаті чого отримується інформація щодо кількісних характеристик масових явищ і процесів в економіці.

Нормативно-правова інформація, яка міститься у відповідних нормативних документах: Кодексах, Законах України, Постановах

вах Кабінету Міністрів України, наказах міністерств України, інструкціях та ін., включаючи директивну інформацію, комерційно-правову та нормативно-довідкову.

У своїй діяльності промислові підприємства для формування аналітичної складової інформаційно-аналітичного забезпечення системи управління використовують інформаційну та нормативно-правову базу, яка забезпечує процес управління необхідними відомостями щодо стану суб'єкта господарювання для проведення аналізу результатів діяльності підприємства.

Дослідження наукових підходів щодо значення аналітичної складової підтверджує, що саме аналіз виступає як інструмент вивчення процесів, явищ, результатів діяльності підприємства. Формування підсистеми аналітичного забезпечення здійснюється на основі окремих видів аналізу:

1. Стратегічний аналіз, який проводиться допомогою визначення та реалізації заходів впливу на майбутні витрати з метою підвищення розмірів позитивних результатів. Включає аналітичні процедури з виявлення стратегічних проблем з урахуванням результатів дослідження внутрішніх ресурсів та можливостей промислового підприємства;

2. Атрибутивний аналіз, який базується на відповідних класифікаціях і угрупованнях результатів діяльності підприємства. Даний вид аналізу здійснюється за рахунок аналізу тимчасових змін; вартісному аналізі, який досліджує вплив окремих атрибутів процесу з метою виявлення можливості підвищення ефективності цих процесів;

3. Операційний аналіз, який спрямований на вдосконалення поточних результатів за основними видами діяльності, за рахунок дослідження та оцінки використання потужностей промислового підприємства. Важливим аспектом даного виду аналізу, на нашу думку, є дослідження факторів впливу з урахуванням відповідних регуляторів;

4. Порівняльний аналіз, який дозволяє діагностувати і виділити потенціальні можливості розвитку підприємства за рахунок зіставлення планових і фактичних результативних показників.

5. Фінансово-економічний аналіз, який здійснює оцінку фінансових та інших потреб промислового підприємства та досліджує рівень забезпеченості системи управління відповідними ресурсами з урахуванням розроблених планів.

У процесі формування аналітичного забезпечення системи управління результатами діяльності промислового підприємства можливе використання як окремого виду аналізу, так і комплексу відповідних прийомів з деталізацією окремих аспектів.

Виявлення та оцінка резервів підвищення результатів діяльності підприємства можлива на основі проведення аналізу регуляторів та індикаторів, що дозволить покращити економічну обґрунтованість потенційних управлінських рішень на промисловому підприємстві.

Використання сучасних досягнень в галузі прогнозування, ситуаційного моделювання та експертних оцінок базується на інформаційному забезпеченні управління результатами діяльності підприємства на основі поєднання сучасних інформаційних та об'єктно-орієнтованих технологій.

Впровадження промисловими підприємствами сучасних програмних продуктів значно підвищує результативність та ефективність управлінського процесу за допомогою таких інформаційних технологій, як CALS–технології.

Основним з напрямків CALS – технологій є створення інтегрованого інформаційного середовища, яке охоплює всі стадії життєвого циклу виробу. Це дає змогу забезпечити максимальне взаєморозуміння між всіма учасниками проекту, а також дозволяє вчасно виявити та вирішити всі спірні питання, забезпечивши інформаційну інтеграцію [7]. Використання формалізованих інформаційних моделей замість документальної форми представляє собою істотну особливість даної технології.

Враховуючи відповідні наукові підходи, на основі дієвих механізмів, які називаються регуляторами підтримки оптимального функціонування соціально-економічних процесів і оцінюються конкретними індикаторами, здійснюється суттєвий вплив на об'єкти управління результатами діяльності промислового під-

приємства. Саме за допомогою певного набору індикаторів у вигляді групи показників можливо оцінити результативність та ефективність системи управління як результатами діяльності, так і підприємства в цілому.

Суб'єкт управління результатами діяльності підприємства інформується щодо критичного положення об'єкта управління за допомогою граничного значення індикаторів, які на відміну від приватних показників кількісно характеризують стан системи, мають порогові значення і носять векторний характер. Існуючи індикатори можливо групувати за інформаційною значимістю, завдяки чому виділяють індикатори, які попереджають про складне фінансове становище, про значний ризик у діяльності у вигляді структури і величини доходів та витрат промислового підприємства.

Існуючи наукові підходи виділяють відповідні напрямки ставлення щодо сутності існування ризику:

- нейтральне відношення до ризику, при якому основною метою діяльності є отримання середнього прибутку при певних витратах;

- схильність до ризику, притаманна підприємствам, які націлені на отримання високих доходів при відмові від стабільних результатів;

- противники ризику, які враховують принципи зростання граничної корисності, що зменшує рівень ризику на підприємстві.

Незважаючи на різні позиції та ставлення до ризику, кожне промислове підприємство прагне не тільки зменшити його ступень, але й привести до мінімального значення, що можливо за допомогою відповідних методів:

- 1) метод об'єднання ризику, який спрямовано на зниження його ймовірності шляхом розгляду можливих збитків у вигляді незначних постійних витрат промислового підприємства. Страхування, яке пом'якшує наслідки непередбачених обставин, які пов'язані зі значними непродуктивними витратами, представляє собою основу впровадження даного методу;

- 2) метод розподілу ризиків, який застосовується в процесі підготовки відповідного проекту, при цьому кожен учасник несе від-

повідну частку ризику у разі невиконання проекту, виконуючи заплановані роботи;

3) метод диверсифікації базується на розподілі ризику між кількома ризиковими видами діяльності, за рахунок чого суттєво знижується загальний рівень ризику. При цьому під час економічно нестабільної ситуації на підприємстві система повністю перерозподіляє понесені витрати;

4) метод пошуку інформації, який спрямований на зниження ризику за рахунок збору та надання інформації, необхідної для прийняття правильних та своєчасних управлінських рішень.

В сучасних умовах господарювання суттєво збільшуються вимоги до інформації з точки зору її змісту, якості та кількості, оцінка якої залежить від специфіки системи управління та визначається суб'єктом управління результатами діяльності промислового підприємства.

Враховуючи вимоги до теорії і практики управління, процес накопичення, систематизації та комплексної оцінки необхідної інформації, на нашу думку, є обов'язковим для інформаційного забезпечення прийнятих управлінських рішень, що зумовлює формування та розвиток системи управлінського обліку на кожному промисловому підприємстві.

Данні управлінського обліку на відміну від бухгалтерського обліку, призначені для забезпечення потреб внутрішніх користувачів промислового підприємства. У відповідності до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», «управлінський (внутрішньогосподарський) облік представляє собою систему обробки та підготовки інформації про діяльність підприємства для внутрішніх користувачів в процесі управління підприємством».

При цьому необхідним є постійне проведення моніторингу економічного стану суб'єкта господарювання для забезпечення систематизації необхідної управлінцям інформації.

На нашу думку, формування необхідної інформації в процесі управління результатами діяльності промислового підприємства повинно проходити наступні етапи:

- виявлення та збір інформації щодо результатів діяльності підприємства;
- оцінка та аналіз отриманої інформації за допомогою відповідних методів;
- виявлення та з'ясування актуальних аспектів даної інформації;
- визначення умов, при яких проблема може бути вирішена.

В рамках управлінського обліку на підприємствах поширюється використання методу «директ-костинг», в основу якого покладено облік витрат за виробами або групами виробів тільки щодо прямих витрат: основні матеріали, купівельні напівфабрикати та основна заробітна плата працівників. В систематизованому вигляді система «директ-костинг» може відображати сучасну систему управління результатами діяльності, через методи використання ресурсів, постійний облік зміни витрат і результатів, оперативний облік і документування відхилень від них із зазначенням факторів впливу, які стали наслідком цих відхилень. Завдяки даній системі можна вивчати взаємозв'язок і взаємозалежності між витратами, обсягом виробництва і результатами діяльності промислового підприємства на різних стадіях його розвитку, що представляє собою специфічну особливість системи «директ-костинг».

В умовах глобалізації економіки надання своєчасної, повної та достовірної інформації в сфері взаємозв'язку відповідних ресурсів, витрат і результатів необхідно для прийняття оперативних та стратегічних управлінських рішень. При цьому в рамках стратегічного планування процес розробки управлінських рішень передбачає оцінку та діагностику альтернативних варіантів, для виявлення яких в ресурсному забезпеченні діяльності промислового підприємства необхідна інформація про можливі наслідки реалізації відповідних напрямків.

Враховуючи практичний досвід, на більшості вітчизняних підприємств результати оцінки та аналізу представляють собою недостовірну або неповну основу планування, а найчастіше - повна і достовірна інформація може надаватися із суттєвим запізненням, коли здійснювати заходи реагування вже недоцільно, але ж системний підхід до управління результатами діяльності

промислового підприємства передбачає забезпечення нерозривного зв'язку між оцінкою, аналізом, плануванням і реалізацією управлінських рішень.

Таким чином, аналітичне забезпечення системи управління результатами діяльності промислового підприємства – це система індикаторів обліково-аналітичного процесу передачі інформації про результати діяльності суб'єкта зацікавленим користувачам для прийняття ефективних управлінських рішень із урахуванням сегментної складової.

Сучасні умови господарювання пред'являють до інформаційно-аналітичного забезпечення нові вимоги, які повинні враховувати постійні зміни зовнішнього середовища та впливати на підвищення ефективності системи управління результатами діяльності промислового підприємства з урахуванням інноваційних інформаційних технологій.

Список использованной литературы

1. Макаrchук О. Г. Информационно-аналитическое обеспечение стратегического управления сельскохозяйственным предприятием / О. Г. Макаrchук // Науковий вісник НУБіП України. Серія : Економіка, аграрний менеджмент, бізнес № 181. – 2013 [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://studbooks.net/54070/menedzhment>. (дата 22.02.16) – Назва з екрану.
2. Дурдинець В. Системна інформатизація законотворчої та правоохоронної діяльності : [монографія] / кер. авт. кол. М. Я. Швець ; за ред. В. В. Дурдинця та ін. – Київ : Навч. кн., 2005. – 639 с.
3. Пархоменко О.В. Інформаційно-аналітичне забезпечення процесу прийняття рішень в системі науково-технічної інформації : дис. ... канд. екон. наук : 08.02.02 / Пархоменко Олександр Володимирович. – Київ, 2006. – 211 с.
4. Практичні елементи інформаційно-аналітичної роботи : метод. реком. / уклад. : С. О. Телешун, О. Р. Титаренко, І. В. Рейтерович, С. І. Вировий ; за заг. ред. д-ра політ. наук С. О. Телешуна. – Київ : Вид-во НАДУ, 2007. – 60 с.
5. Пушак Я. Я. Регіональні особливості формування інформаційно-аналітичного забезпечення розвитку підприємництва : дис. ... канд. екон. наук : 08.10.01 / Пушак Ярослав Ярославович. – Львів, 2001. – 183 с.
6. Лазаришина І. Д. Джерела інформаційно-аналітичного забезпечення економічної безпеки підприємства / І. Д. Лазаришина, О. В. Оренчин // Вісник економіки транспорту і промисловості . – 2012. – № 38. – С. 62-65.
7. Чорна Н. О. Оцінка можливості застосування CALS-технологій до

розв'язання задач розподіленого управління / Н. О. Чорна // Київський національний університет будівництва і архітектури. [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://www.knuba.edu.ua/doc/zbirnyk1/urss8_pdf/97-100.pdf. (дата 22.01.16) – Назва з екрану.

Стаття надійшла 11.03.2016 р.

Е. И. Масленников,

доктор экономических наук, доцент,
профессор кафедры экономики и управления
Одесского национального университета имени И. И. Мечникова
Французский бульвар, 24/26, 65058, г. Одесса, Украина
e-mail: evgenmaslennikov@ukr.net

О. В. Побережец,

кандидат экономических наук, доцент,
доцент кафедры экономики и управления
Одесского национального университета имени И. И. Мечникова
Французский бульвар, 24/26, 65058, г. Одесса, Украина
e-mail: olga-poberezhec@mail.ru

ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ СИСТЕМЫ УПРАВЛЕНИЯ РЕЗУЛЬТАТАМИ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Аннотация

В статье рассматриваются вопросы, касающиеся информационно-аналитического обеспечения системы управления результатами деятельности промышленного предприятия. Исследованы подходы к определению категории «информационно-аналитическое обеспечение», которое базируется на приоритетах научных концепций соответствующих исследователей. Сформированы принципы информационно-аналитического обеспечения системы управления результатами деятельности. Разработана система информационно-аналитического обеспечения системы управления результатами деятельности промышленного предприятия. Определены этапы формирования необходимой информации в процессе управления результатами деятельности промышленного предприятия.

Ключевые слова: аналитическое обеспечение, управление результатами деятельности, финансовые результаты, экономические результаты, экологические результаты, социальные результаты, совокупный доход.

E. I. Maslennikov,

Doctor of economic sciences, Associate Professor,
Professor of Economics and Management Department
of Odesa I. I. Mechnikov National University
24/26, Frantsuzkiy av., Odessa, 65044, Ukraine
e-mail: evgenmaslennikov@ukr.net

O. V. Poberezhets,

PhD in Economics,

Associate Professor of the Department of Economics and Management

of Odesa I. I. Mechnikov National University

24/26, Frantsuzkiy av., Odessa, 65044, Ukraine,

e-mail: olga-poberezhec@mail.ru

INFORMATIONAL AND ANALYTICAL SUPPORT OF THE SYSTEM OF ENTERPRISE'S PERFORMANCE MANAGEMENT

Summary

The article deals with issues on informational and analytical support of the system of industrial enterprise's performance management. Approaches to the definition of the "informational and analytical support" are researched and based on the priorities of scientific concepts of relevant researchers.

The principles of the system of informational and analytical support of performance management activities were formed. The stages of the process of required information collection in the performance management system of the industrial enterprise were defined.

Formation of the necessary information in the industrial enterprise's performance management system has the following stages : identification and collection information on the performance of the enterprise; assessment and analysis of the information received by use of appropriate methods; identification and clarification of important aspects of the information; determination of the conditions under which the problem can be solved.

The article stipulates that the analytical support system of performance of the industrial enterprise is a system of accounting indicators and analytical information on the transfer of results for stakeholders for making effective management decisions considering the component of segmentation.

It was found in the article that current economic conditions create new requirements for the informational and analytical support system that must take into account the constant changes of the environment and affect the efficiency of the control system performance of industrial enterprise based on innovative information technologies.

Keywords: analytical support, performance management, financial results, economic performance, environmental results and social results, comprehensive income.

References

1. Makarchuk, O. G. (2013). Informatsionno-analiticheskoe obespechenie strategicheskogo upravleniya selskohozyaystvennym predpriyatiem [Information and analytical support of strategic management of the agricultural enterprise]. Naukoviy visnik NUBiP Ukraini. Seriya: Ekonomika, agrarniy menedzhment, biznes - Scientific Journal NUBiP Ukraine. Series: economics, agricultural management, business. № 181. Retrieved from : <http://studbooks.net/54070/menedzhment> [in Russian].

2. Durdinets, V. V. (2005). Sistemna informatizatsiya zakonotvorchoyi ta pravohoronnoyi diyalnosti : monografiya [The system of informatization and law-enforcement activity: monograph]. Kyiv : Navch. kn. [in Ukrainian].
3. Parhomenko, O. V. (2006). Informatsiyno-analitichne zabezpechennya protsesu priynyattya rishen v sistemi naukovo-tehnichnoyi informatsiyi : dis. ... kand. ekon. nauk : 08.02.02 [Information and analytical support of decision-making in the system of scientific and technical information: Phd in Economics – 08.02.02]. Kyiv [in Ukrainian].
4. Teleshun, S. O., Titarenko, O. R., Reysterovich, I. V., Viroviy, S. I. (2007). Praktichni elementi informatsiyno-analitichnoyi roboti [Practical elements of information and analytical work]. Kyiv : Vid-vo NADU [in Ukrainian].
5. Pushak, Ya. Ya. (2001). Regionalni osoblivosti formuvannya informatsiyno-analitichnogo zabezpechennya rozvitku pidpriemnitstva : dis. ... kand. ekon. nauk : 08.10.01 [Regional features of formation of information and analytical support enterprise development : Phd in Economics – 08.10.01] Lviv [in Ukrainian].
6. Lazarishina, I. D. (2012). Dzherela informatsiyno-analitichnogo zabezpechennya ekonomichnoyi bezpeki pidpriemstva [Sources of information and analytical support economic security] Visnik ekonomiki transportu i promislivosti – Journal of economy and transport industry, № 38, pp. 62-65 [in Ukrainian].
7. Chorna, N. O. (2011). Otsinka mozhlivosti zastosuvannya CALS-tehnologiy do rozv'yazannya zadach rozpodilenogo upravlinnya [Estimation of the possibility of CALS-technologies for solving problems of distributed control], Kiyivskiy natsionalniy universitet budivnitstva i arhitekturi – Kyiv National University of Construction and Architecture. Retrieved from : http://www.knuba.edu.ua/doc/zbirnyk1/urss8_pdf/97-100.pdf [in Ukrainian].

УДК 338.1

В. І. Осипов,

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри економіки та моделювання ринкових відносин
Одеського національного університету імені І. І. Мечникова
Французький бульвар, 24/26, м. Одеса, 65058, Україна
e-mail: rinek@onu.edu.ua

ДОСЛІДЖЕННЯ КАТЕГОРІЇ «ЕФЕКТИВНІСТЬ» В СИСТЕМІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

У статті розглядаються проблеми дослідження категорії «ефективність», яка є визначальною в системі формування сталого механізму економічного зростан-